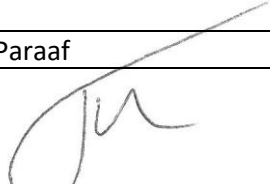

Archeologisch advies

Plangebied Drielseweg 46

Hedel, Gemeente Maasdriel

Auteur	J. Rap MA
Versie	Conceptversie 1.1
Projectcode	17080020
Datum	04-04-2018
Opdrachtgever	Plan W Graaf Ansfriedstraat 5 5331 BC Kerkdriel
Uitvoerder	Transect Overijsselhaven 127 3433 PH Nieuwegein
Bevoegde overheid	Gemeente Maasdriel

Autorisatie		
Naam	Datum	Paraaf
Drs. T. Nales (Senior KNA archeoloog)	29-01-2018	

ISSN: 2211-7067

© Transect, Utrecht

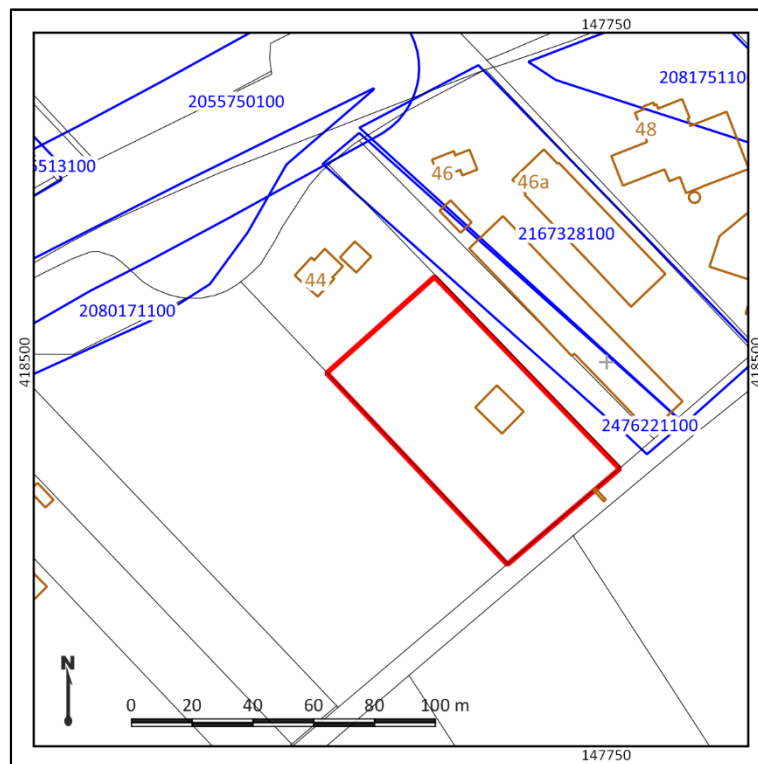
Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers.

Transect aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

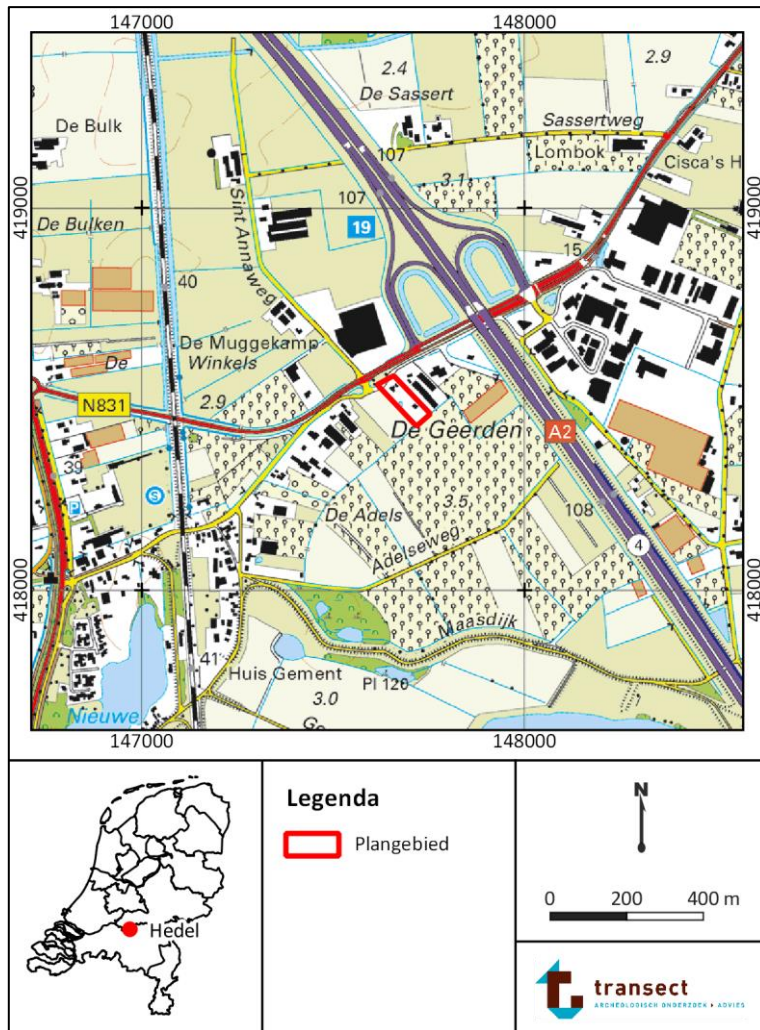
1. Aanleiding en plangebied

In opdracht van Plan W heeft Transect in juni 2015 een archeologisch bureauonderzoek en verkennend booronderzoek uitgevoerd (Nales en Wullink, 2015; zie ook figuur 1). Aanleiding voor het onderzoek is de voorgenomen bestemmingsplanwijziging ten behoeve van de uitbreiding van het naastgelegen bedrijventerrein op het adres Drielseweg 46a in Hedel (gemeente Maasdriel). Het plangebied omvat de zuidzijde van het perceel behorend bij adres Drielseweg 44. De ligging van het gebied op een topografische kaart is weergegeven in figuur 2.

Destijds waren er ook al plannen om het bestaande bedrijfsperceel ten zuidwesten uit te breiden met een aantal waterretentiebasins en verharding door middel van stelconplaten, maar deze zijn vervolgens niet doorgezet. Het onderzoek van Nales en Wullink heeft zich daarom gericht op een strook land tussen het bestaande bedrijventerrein en onderhavig plangebied, om de uitbreiding van een bedrijfshal mogelijk te maken. Omdat het uitgevoerde archeologisch onderzoek zich op het oude bouwvlak richtte, is de vraag of het archeologisch onderzoek moet worden uitgebreid. Transect heeft zodoende in januari 2018 voor Plan W een adviesdocument opgesteld ter onderbouwing van het veranderde bouwvlak c.q. plangebied. Dit document dient als oplegger van het eerder uitgevoerde onderzoek, dat gezien de ouderdom van het rapport op basis van voortschrijdende inzichten en regelgeving in dit document zal worden geactualiseerd (KNA 4.0).

Figuur 1. De ligging van het plangebied ten opzichte van eerder uitgevoerde onderzoeken in de directe omgeving.

Figuur 2. De ligging van het plangebied op een topografische kaart. Bron van de topografische kaart: PDOK.

2. Beleidskader

Het archeologiebeleid van de gemeente Maasdriel is op dit moment verwoord in het bestemmingsplan Buitengebied Herziening 2016. Deze situatie is ongewijzigd sinds de vorige uitvoering van het rapport. Op basis van het bestemmingsplan geldt een Waarde Archeologie 5. Dit betekent dat plannen tot 1.000 m² en 30 cm -Mv zijn vrijgesteld van archeologisch onderzoek (in het kader van de aanvraag van een omgevingsvergunning). Plannen die groter zijn binnen dit gebied behoeven wel een archeologisch onderzoek ter onderbouwing van de voorgenomen ontwikkeling c.q. bodemingreep.

3. Resultaten van het archeologisch onderzoek

Uit het vooronderzoek van Nales en Wullink (2015) bleek dat het plangebied een lage verwachting heeft op archeologische waarden uit de periode van het Neolithicum tot en met de Late Middeleeuwen. Deze verwachting is gebaseerd op het aantreffen van een vlakte van overstromingsafzettingen vlak naast een stroomgordel. Hoewel er afzettingen zijn aangetroffen die samenhangen met bewoonbaarheid, crevasse- en oeverafzettingen, zijn in deze afzettingen geen aanwijzingen aangetroffen die samenhangen met bodemvorming in de top van het kleipakket of rijping van het kleipakket. Ook zijn in de top van het pakket oeverafzettingen en crevasse-afzettingen

geen archeologische indicatoren aangetroffen, samenhangend met een sporen- of cultuurlaag uit de periode Neolithicum – Late Middeleeuwen.

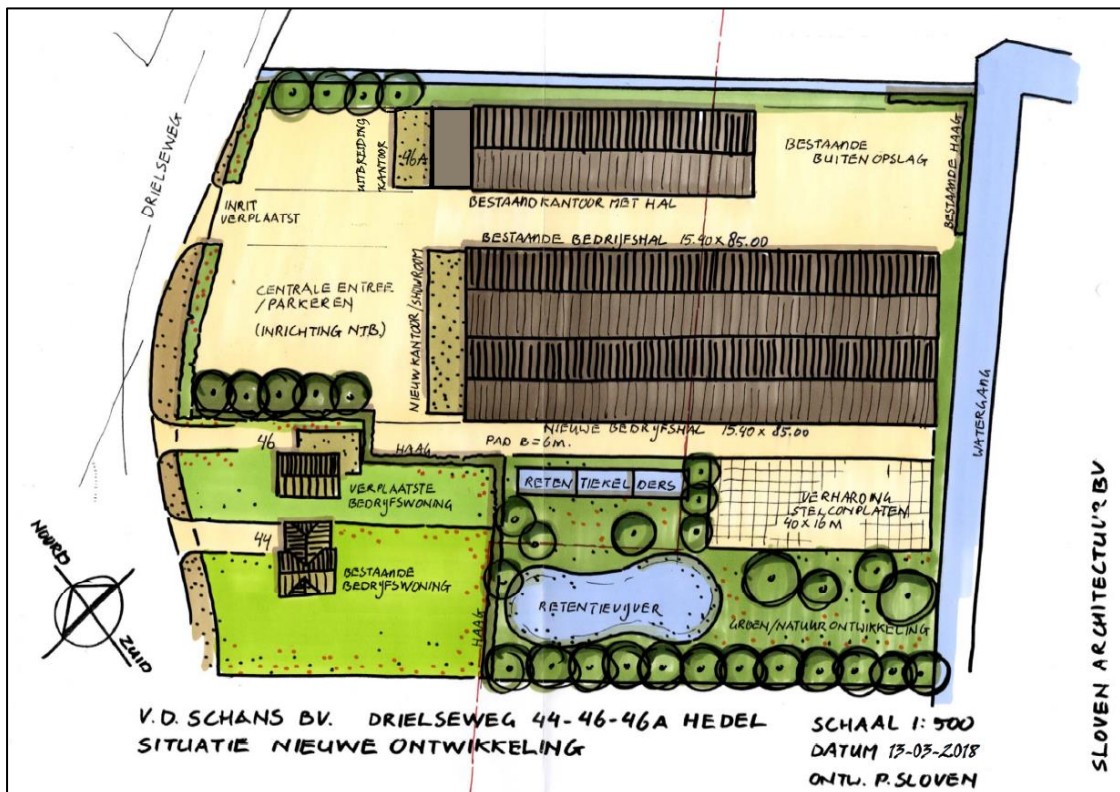
De fluviatiele afzettingen in het plangebied hangen samen met de aanwezigheid van de Winkels-stroomgordel en de Velddriel-stroomgordel. De Winkels-stroomgordel biedt in potentie een archeologisch relevant niveau voor de periode Neolithicum-Bronstijd, die overspoeld is geraakt door overstromingsafzettingen van de Velddriel gedurende de periode Bronstijd-Romeinse tijd. Op de inversieruggen van deze stroomgordels bleef bewoning tot in de Late Middeleeuwen mogelijk. Door een dijkdoorbraak van de Waal, ten zuiden van het plangebied, zijn deze oudere rivierlopen waarschijnlijk afgedekt of geërodeerd geraakt.

Uit het verkennend booronderzoek ter hoogte van het oude bouwvlak is gebleken dat sprake is van achtereenvolgens de bedding van de Winkels-stroomgordel, waarop komafzettingen van dezelfde Winkels zijn aangetroffen. Op deze komafzettingen is een pakket “schone” oever- of crevasseafzettingen van de Winkels aangetroffen, vanaf een diepte van circa 1,0 m -Mv. Deze oeverafzettingen bestaan uit een afwisseling van zand- en kleilagen, waarin wat roestvlekken en ijzerconcreties zijn aangetroffen ten gevolge van wisselingen in de grondwaterstand.

Over deze oever- of crevasseafzettingen is vervolgens door de Velddriel-stroomgordel een nieuw pakket kom- of overslagafzettingen afgezet, dat zeer stevig van structuur is. In de top van deze komafzettingen is ten gevolge van doorwerking sprake van een bouwvoor van 40-70 cm dikte, waarin een grote bijmenging van zand, silt en afgerond puin is waargenomen. Het is daarom waarschijnlijk dat dit een pakket overslagafzettingen betreft, dan wel dat er voor het verbeteren van de eigenschappen van de grond materiaal is opgebracht en doorgewerkt in het plangebied.

4. Nieuwe situatie

In onderhavig plangebied zal de aanleg van een aantal waterpartijen en verharding door middel van stelconplaten plaats vinden. Deze nieuwe situatie in het plangebied is weergegeven in figuur 3. Hierop is onder andere aangegeven dat er een deel nieuwbouw plaats zal vinden genaamd "nieuwe bedrijfshal", waarvoor reeds het onderzoek van Nales en Wullink in 2015 plaats heeft gevonden. In het nieuwe plangebied zal een water-retentiekelder en retentievijver worden aangelegd, waarbij ook een aantal andere groenvoorzieningen zal worden aangelegd. Aan de zuidoostzijde van het plangebied zal een nieuwe verharding door middel van stelconplaten worden aangebracht.

Figuur 3. Situatieschets van de toekomstige situatie in en om het plangebied.

De vraag is vervolgens of de resultaten van het 'oude' onderzoek representatief zijn voor de nieuwe situatie. Dit hangt van een aantal factoren af:

- 1) De archeologische status van het nieuwe bouwvlak in het centraal Archeologisch Informatiesysteem (Archis) van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE).
- 2) De aanduidingen op de bodemkaart en de geomorfologische kaart én opvallende reliëfverschillen op basis van het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN).
- 3) De afstand tussen het oude en het nieuwe bouwvlak.
- 4) Het bodemgebruik

De meeste informatie is al voorhanden in de vorm van het uitgevoerde archeologisch bureauonderzoek. Dit bureauonderzoek is representatief voor een gebied met een straal van 1,0 km rond het oude bouwvlak, dus ook voor het nieuwe bouwvlak. Hieruit blijkt het volgende:

Ad 1) Het nieuwe bouwvlak heeft geen archeologische status. In Archis staan voor wat betreft het nieuwe bouwvlak geen archeologische waarnemingen, vondstmeldingen of onderzoeksmeldingen geregistreerd. Ook in de periode 2012-2017 zijn geen nieuwe onderzoeken in de omgeving van het plangebied uitgevoerd.

Ad 2) Het nieuwe bouwvlak valt onder dezelfde bodemkundige en geomorfologische eenheden als het oude bouwvlak. Binnen het nieuwe bouwvlak zijn verschillen in maaiveldhoogte waar te nemen die samenhangen met de inrichting van het terrein. In het terrein is onder andere een paardenbak, schuurtje en diverse watergangen en -bergingen te herkennen. Dit geheel duidt er op dat de ondergrond in het plangebied mogelijk al meermaals geroerd is geweest.

Ad 3) De toekomstige uitbreiding betreft momenteel een terrein direct grenzend aan het onderzoeksgebied uitgevoerd door Nales en Wullink (2015). Hier zijn ten tijde van het onderzoek in 2015 geen boringen uitgevoerd. De omvang van de uitbreiding is representatief te noemen om de mate van verstoring, die tijdens het eerdere onderzoek is geconstateerd, omdat zij zijn uitgevoerd binnen een afstand van 100 m van het plangebied op dezelfde kaarteenheden.

Ad 4) Op basis van een veldbezoek waarbij de situatie in het plangebied is ingeschat, is vastgesteld dat de ondergrond in een groot deel van het plangebied uit onderhavige oplegbrief al sterk geroerd of verstoord zal zijn. In het plangebied is sprake van een aantal ingravingen ten behoeve van de waterhuishouding tot een diepte van circa 1,5-2,0 m -Mv. Aan de zuidzijde van het plangebied is een paardenbak aanwezig. Op basis van historisch kaartmateriaal is vast te stellen dat het plangebied in het verleden in gebruik is geweest als boomgaard, waardoor de ondergrond bij het verwijderen van de bomen waarschijnlijk verstoord is geraakt tot minimaal 70 cm -Mv. Op luchtfoto's zijn meerdere waterpartijen te herkennen, ook ter plaatse van de voorgenomen nieuwe waterpartijen. De situatie in het plangebied is gefotografeerd en weergegeven in figuur 4.

Figuur 4. Afbeeldingen van het plangebied, genomen tijdens een veldbezoek op 19 januari 2018. De onderste afbeelding betreft een luchtfoto uit het PDOK, genomen tussen 1 januari 2016 en 31 december 2016.

5. Conclusie en advies

Op basis van bovenstaande kan de situatie en conclusies van het onderzoek uit 2015 worden geprojecteerd op de uitbreiding van het bedrijventerrein. Ter plaatse van de voorgenomen locaties van de waterbergingen zijn reeds waterbergingen of verstoringen aanwezig, waardoor de aanvullende bodemverstoring in het plangebied voor de waterpartijen waarschijnlijk minimaal is. De afstand tot de eerdere onderzoeksresultaten is bovendien minimaal te noemen, minder dan 50 m. Hier is geconcludeerd dat sprake is van een lage verwachting op het aantreffen van intacte archeologische waarden. Wanneer deze zaken worden gecombineerd, is het onwaarschijnlijk dat door de voorgenomen ingrepen in het plangebied archeologische waarden verstoord zullen. Daarom adviseren wij de ingrepen in het plangebied plaats te laten vinden zonder noodzaak tot aanvullend archeologisch onderzoek.

Bronnen: archeologische kaarten en databestanden:

- Archeologische Monumenten Kaart (AMK), Rijksdienst voor Cultureel erfgoed (RCE), Amersfoort, 2007.
- Archeologisch Informatie Systeem III (Archis3), Rijksdienst voor Cultureel erfgoed (RCE), Amersfoort, 2007.
- Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden, 3e generatie, IKAW, Rijksdienst voor Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB), Amersfoort, 2008.
- www.ahn.nl
- www.ruimtelijkeplannen.nl
- www.topotijdreis.nl

Nales, T. en A.J.W. Wullink, 2015, *Hedel, Drielseweg 46a, Gemeente Maasdriel, Archeologisch bureauonderzoek en veldonderzoek (IVO; verkennende/karterende fase)*, Utrecht (Transect-rapport 679)